

Institucions desbordades: obrir-les o quedar-se enrere

Published by [Interacció](#) [1] on 13/06/2019 - 12:51 | Last modification: 14/04/2026 - 14:28

Abrir instituciones desde dentro no és un llibre sobre cultura en sentit estricte. Parla d'institucions i, precisament per això, interpel·la de ple les polítiques culturals. No proposa una eina ni un model replicable. Situa una pregunta de fons que travessa tot el text: què passa quan les institucions deixen d'estar alineades amb els marcs socials, tecnològics i polítics del seu temps.

La diagnosi és clara i poc complaent. S'eixampla una fractura entre institucions i ciutadania, especialment en entorns urbans i entre generacions joves. No és només una qüestió de desafeció política. Té a veure amb llenguatges, formes d'organització i expectatives. Mentre moltes institucions continuen operant amb lògiques del segle XX, la societat es mou en entorns digitals, distribuïts i participatius.

Davant d'aquest desencaix, el llibre defensa una idea clau: la transformació no vindrà de fora, sinó des de dins. Obrir institucions no implica substituir-les, sinó intervenir-hi, generar esquerdes de flexibilitat dins estructures rígides. La metàfora del cavall de Troia apunta a una estratègia concreta: introduir pràctiques experimentals capaces d'alterar progressivament les dinàmiques institucionals.

En aquest punt, els laboratoris ciutadans esdevenen una peça clau. No tant pel que produeixen com per com ho fan. Treballen amb processos oberts, col·laboratius i orientats al prototipatge. Activen relacions, xarxes i aprenentatges que desborden el projecte concret. Iniciatives com els [LABIC](#) [2], impulsats des de Medialab Prado, exemplifiquen aquest enfocament: equips diversos, treball intensiu, cooperació amb comunitats i una cultura de l'experimentació que combina coneixement, creativitat i implicació col·lectiva.

Aquest plantejament no és només metodològic. Té conseqüències en la manera d'entendre la governança. La participació deixa de ser un mecanisme puntual per convertir-se en una forma d'organització. Les institucions ja no es limiten a gestionar serveis. Passen a activar ecosistemes. Això reconfigura rols, legitimitats i processos de decisió.

El llibre s'inscriu també en un marc més ampli de transformacions. L'emergència d'una ciutadania digital, la revisió del contracte social i el retorn de valors comunitaris dibuixen un escenari on l'obertura i la participació no són opcions, sinó condicions estructurals. L'horitzó que es planteja no és el d'institucions més eficients, sinó el d'institucions diferents.

Ara bé, el relat evita l'optimisme fàcil. Moltes de les experiències descrites són parcials, fràgils i sovint limitades a pilots. La innovació pot quedar en retòrica si no altera realment les estructures de poder i decisió. Aquesta tensió recorre tot el llibre i n'és, en el fons, un dels valors principals.

Llegit des de l'àmbit local, el text no ofereix receptes tancades. Deixa una incomoditat productiva. No n'hi ha prou amb programar millor ni amb millorar la comunicació. El repte passa per revisar com es decideix, amb qui i des d'on. La qüestió ja no és només com obrir les institucions, sinó fins a quin punt estan disposades a deixar-se transformar des de dins.

Hacking inside Black Book | LAAAB

[Abrir instituciones desde dentro](#) [3]

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Tags: governança cultural

Tags: participació cultural

Tags: innovació cultural

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/2019/Institucions-desbordades>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://LABIC>

[3] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/abrir_instituciones_desde_dentro_hacking_inside_black_book.pdf

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/7982>